

ISSN 1999-4214 (print)
ISSN 2957-5095 (online)

ЕУРАЗИЯ ГУМАНИТАРЛЫҚ ИНСТИТУТЫНЫҢ
ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

ЕВРАЗИЙСКОГО
ГУМАНИТАРНОГО
ИНСТИТУТА

BULLETIN

OF THE EURASIAN HUMANITIES
INSTITUTE

№ 1/2023

Жылына 4 рет шығады
2001 ж. шыға бастаған

Выходит 4 раза в год
Начал издаваться с 2001 г.

Published 4 times a year
Began to be published in 2001

Астана, 2023

Бас редакторы **Дауренбекова Л.Н.**
А.Қ. Құсайынова атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
филология ғылымдарының кандидаты, Астана, Қазақстан
Жауапты редактор **Алимбаев А.Е.**
А.Қ. Құсайынова атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
философия докторы (PhD) Астана, Қазақстан

Редакция алқасы

Аймұхамбет Ж.Ә.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ақтаева К.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Мицкевич атындағы Польша университеті, Познань, Польша.
Әбсадық А.А.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Бредихин С.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Солтүстік Кавказ федералды университеті, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	филология ғылымдарының кандидаты, доцент Ә. Бөкейхан атындағы университеті, Семей, Қазақстан
Ермекова Т.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан
Есиркепова К.Қ.	филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Жүсіпов Н.Қ.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан
Курбанова М.М.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Алишер Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті, Ташкент, Өзбекстан
Қамзабек Д.	ҚР ҰҒА академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Құрысжан Л.Ә.	филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Ханкук шетелтану университеті, Сеул, Оңтүстік Корея
Онер М.	философия докторы (PhD), профессор, Эгей университеті, Измир, Туркия
Пименова М.В.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Шет ел тілдері институты, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазан федералды университеті, Қазан, Татарстан, РФ

Редакцияның мекенжайы: 010009, Астана қ., Жұмабаев даңғ., 4
Телефон/факс: (7172) 561 933: E-mail: eagi.vestnik@gmail.com, Сайт: ojs.egi.kz

Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы.

Меншіктенуші: «А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты»

Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінде қайта есепке қойылды. Тіркеу № KZ92VPY00046970 17.03.2022

Басуға 15.03.2023ж. қол қойылды. Пішімі 60*84 1\8. Қағаз офсеттік Көлемі. БТ.

Таралымы 200 дана. Бағасы келісім бойынша. Татсырыс № 89

«Ақтаев У.Е.» баспасында басылып шықты

© А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты

Главный редактор **Дауренбекова Л.Н.**
Кандидат филологических наук, доцент Евразийского гуманитарного института имени А.К. Кусаинова,
Астана, Казахстан

Ответственный редактор **Алимбаев А.Е.**
Доктор философии (PhD), доцент Евразийского гуманитарного института имени А.К. Кусаинова, Астана,
Казахстан

Редакционная коллегия

Аймухамбет Ж.А.	доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Актаева К.	доктор филологических наук, профессор, университет имени Адама Мицкевича, Познань, Польша.
Абсадық А.А.	доктор филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Бредихин С.Н.	доктор филологических наук, профессор, Северо-Кавказский федеральный университет, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	кандидат филологических наук, доцент университет имени А. Бокейхана, Семей, Казахстан
Ермекова Т.Н.	доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный женский педагогический университет, Алматы, Казахстан
Есиркепова К.К.	кандидат филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Жусипов Н.К.	доктор филологических наук, профессор, Торайгыров университет, Павлодар, Казахстан
Курбанова М.М.	доктор филологических наук, профессор, Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы им. Алишера Навои, Ташкент, Узбекистан
Камзабек Д.	академик НАН РК, доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Курсыжан Л.А.	кандидат филологических наук, профессор, Университет иностранных языков Ханкук, Сеул, Южная Корея
Онер М.	доктор философии (PhD), профессор, Эгейский университет, Измир, Турция
Пименова М.В.	доктор филологических наук, профессор, Институт иностранных языков, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	доктор филологических наук, профессор, Казанский федеральный университет, Казань, Татарстан, РФ

Адрес редакции: 010009, г. Астана., пр. Жумабаева, 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; E-mail: eagi.vestnik@gmail.com, Сайт: ojs.egi.kz

Вестник Евразийского гуманитарного института.

Собственник: «Евразийский гуманитарный институт имени А.К.Кусаинова».

Министерством информации и общественного развития Республики Казахстан Комитет информации постановлено на переучет № KZ92VPY00046970 17.03.2022

*Подписано в печать 15.03.2023 ж. Формат 60*84 1\8. Бум. Типогр.*

Тираж 200. Цена согласовано. Заказ № 89

Напечатано в издательстве «У.Е. Актаева»

© Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова
Chief Editor **Daurenbekova L.N.**

Candidate of Philological Science, Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute
Institute, Astana, Kazakhstan

Editor-in-Chief **Alimbayev A.E.**
Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute, Astana,
Kazakhstan

Editorial Board

Aimuhambet Zh.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Aktayeva K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Poznan Adam Mitskevich University, Poznan, Poland
Absadyk A.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Bredikhin S.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, North-Caucasus Federal University, Stavropol, RF
Гайнуллина Ф.А.	Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Alikhan Bokeikhan University, Semey, Kazakhstan
Yermekova T.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kaz. National Women's Pedagogical University. Almaty, Kazakhstan
Yesirkepova K.K.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Zhusipov N.K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan
Kurbanova M.M.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Tashkent State University of the Uzbek Language and Literature named after Alisher Navoyi, Tashkent, Uzbekistan
Kamzabek D.	Academician of NAS RK, Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Kuryszhhan L.A.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Hankuk University of Foreign Studies Seoul Korea
Oner M.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Aegean University, Izmir, Turkey
Pimenova M.V.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Foreign Languages Institute, St-Petersburg, RF
Seifullina F.S.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kazan Federal University, Kazan, Tatarstan, RF

Editorial address: 010009, Astana., 4, Prospect Zhumabayev
Tel/Fax: (7172) 561 933: E-mail: eagi.vestnik@gmail.com, Сайт: ojs.egi.kz

Bulletin of the Eurasian Humanities Institute. Series -PHILOLOGY

Owner: «A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute».

The Ministry of Information and Public Development of the Republic of Kazakhstan Information Committee decided to register No. KZ92VPY00046970 17.03.2022

Signed for printing 15.03.2023 Format 60 * 84 1 \ 8. Paper. Printing house

Circulation 200. Price agreed. Order No. 89

Printed in the publishing house of «U.E. Aktaev»

© A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute

МАЗМҰНЫ-СОДЕРЖАНИЕ-CONTENTS

ТІЛ БІЛІМІ – ЯЗЫКОЗНАНИЕ – LINGUISTICS

АҒАБЕКОВА Ж.А. ЖАЛМАХАНОВ Ш.Ш.	Аз-Замахшаридің «Муқаддимат ал-адаб» сөздігіндегі сөз тіркестерінің қазақ тіліндегі қолданысы.....	7
БАЙТИЛЕУОВА Ғ.А. ЕШИМОВ М.П. ДҮЙСЕНБАЕВА Р.И.	Фрейм арқылы сөздік қорды арттыру.....	21
ЕСІМСЕЙТОВ Б.Р.	Сыбайлас жемқорлық термині негізінде жасалған сөздерді аудару мәселелері.....	35
ЖАҚЫПОВ Ж.А., АМАҢДЫКОВ О.М.	Сөйлем құрамындағы ыңғайластырушы элементтер.....	46
ЗНАМБУЛОВА К.К. NOVRUZOVA N.	Information technology and the status of the development electronic dictionaries in turkish lexicography.....	57
КУРМАНБЕКОВА З.Р. САРЕКЕНОВА Қ.Қ.	Желі қолданушысының коммуникативтік типтері.....	71
МУНАТАИ К. DOSSYMBEKOVA R.O.	The social significance of internet vocabulary in chinese language.....	87
НҮРДӘУЛЕТОВА Б.И.	Серікбол Қондыбай зерттеулеріндегі «Қырымның қырық батыры» жырлар циклі.....	102
РАЙНБЕКОВА Г.С.	Фразеологизмдердің контексте көріну ерекшеліктері.....	113
РЫСБЕРГЕН Қ.Қ., УӘЛИ Н.М.	Халықтық топонимдердегі ақ және қара түстердің мәдени тілдік семантикасы.....	128
САҒЫНДЫҚҰЛЫ Б.	Ғалым Қ.Мамаділ көзқарасындағы тілдік бірліктің ойға қатысты мәндену сипаты.....	143

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ – LITERATURE STUDIES

АЙМҰХАМБЕТ Ж.Ә.	Абайдың «Масғұт» поэмасындағы мотивтердің мифтік негізі және поэтикалық мәні.....	154
АЛИМБАЕВ А.Е.	Қожа Ахмет Ясауи хикметтеріндегі ғұмыр философиясы.....	167
АКТАНОВА Ш. АКТАНОВА А. АМАНГАЗЫКҰЛЫ М.	Gender issues in the transmission of the artistic image of women in the works of M. Auezov and E. Hemingway.....	179

ЖҰМАҒҰЛ С.Б.		
ШАЛҒЫНБЕКОВА А.Б.	Әлихан Бөкейхан еңбектеріндегі мақал-мәтелдер: этно-	
ЖҰМАҒҰЛ А.Б.	социофольклортану аспектісіндегі талдау.....	191
КАЛИЖАРОВА Ж.Т.		
МАДИБАЕВА К.К.	Эпистолярная проза как литературный феномен.....	202
КӘПҰЛЫ Д.	Ақыт Үлімжілұлы шығармашылығы және әдеби-	
САҒЫНАДИН Г.	фольклорлық интеграция.....	214
КОКБАС Ж.,	Зейнолла Сәнік шығармашылығындағы «Тұғырыл хан»	
КУРМАМБАЕВА К.С.	бейнесі.....	226
НУРГАЛИ К.Р.	Детская повесть Б. Сокпакбаева «Меня зовут Кожа»: от	
НУРМАНОВА Ж.К.	книги – до ремейка.....	236
СЕКЕЙ Ж.	«Аласты ойлап шыққан жас...» (Д.Әшімханұлының	
	«Жынды жел» әңгімесі негізінде).....	250
ТАГУДРЕТОВА Б.Б.	Жазушы Мархабат Байғұттың юморлық шеберлігі.....	261
ТҰРЫСБЕК Р.С.		
БАТАН С.	Жазушы еңбегі: жаңашыл бағыт пен көркемдік өріс.....	274

ТІЛ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ – МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ – METHODOLOGY OF TEACHING LANGUAGE AND LITERATURE

КУДАЙБЕРГЕНОВА К.Т.	Сыр сұлейлері шығармаларын оқытудың әдістемелік	
	ерекшеліктері.....	297

ҒАЛЫМ. ТҰЛҒА. ҚАЙРАТКЕР

ДӘУРЕНБЕКОВА Л.Н.	Қ.Ахметовтың ғылыми-педагогикалық қызметі.....	312
-------------------	--	-----

ҒТАХР: 16.31.41

DOI <https://doi.org/10.55808/1999-4214.2023-1.03>

Б.Р. ЕСІМСЕЙТОВ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасы жанындағы
Құқық қорғау органдары академиясы, Қосшы, Қазақстан
(e-mail: 571-70-33@mail.ru)

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТЕРМИНІ НЕГІЗІНДЕ ЖАСАЛҒАН СӨЗДЕРДІ АУДАРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Аңдатпа. Сыбайлас жемқорлық ұғымының отандық әдебиеттерде жазыла бастауын 1970 жылдардан бастауға болатын шығар. Дегенмен осы «Сыбайлас жемқорлық» ұғымның қоғамда қарқынды қолданыс табуын кеңестік заңнамада лауазымдық қылмыстар ретінде қарастырылып келген кейбір қылмыс түрлерінің сыбайлас жемқорлық қылмыстары деп танылуымен байланыстыруға болады.

Бір бақылағанымыз ресми тілде болсын, мемлекеттік тілде болсын осы терминге берілген сипаттамалар бұл ұғымның латын тіліндегі «коррупция» деген сөзден қазақшалағанда «параға жығу» деген мағынада жұмсалатындығымен баяндалып, ұғымға басқа елдердегі берілген анықтамалар мен тұжырымдарға сипаттама жасалынады.

Сонымен «Сыбайлас жемқорлық – тұлғаның лауазымдық өкілеттіктері мен қызметіне байланысты құқықтарын мемлекеттің, қоғамның, сондай-ақ жеке адамдардың мүдделеріне қарсы өзінің жеке баю мақсаты үшін пайдалануынан тұратын қылмыстардың жиынтық аты». Бүгінгі таңда аталмыш термин заң мәтіндерде кеңінен қолданылып жүр. Қазақ тіл білімінде термин жасауда негізгі құрал ретінде пайдалануға болатын тілші-ғалымдарымыздың жасаған терминінің негізгі қасиеттеріне және оларға қойылатын негізгі талаптар мен қағидаларға сәйкестігін байқаймыз.

Автор мақалада «Сыбайлас жемқорлық» термині негізінде жасалған туынды сөздерді аударудағы мәселелерге нақты мысалдар келтіру арқылы талдау жасайды.

Түйін сөздер: Сыбайлас жемқорлық, лингвистикалық талдау, термин, заң термині, аударма мәселесі.

Кіріспе. Әр саланың қалыптасуы, дамуы барысында салалық ғылыми айналымға жаңа терминдердің келуі заңдылық. Терминдердің қолданысы сол саладағы жаңа сөздердің жасалуына негіз болады. Олардың салалық термин сөздер болуы міндетті емес. Олар алғашқы терминнің түрлі аспектідегі сипатталуына байланысты жаңа сөзжасамдық сипаттағы туынды сөздер ретінде

қолданылады. Кез келген жаңа мәселені зерттеу барысында басқа елдердің салалық ғылымынан термин сөздер еніп жатады. Ондай терминдерге көптеген мысалдар келтіруге болады. Осындай халықаралық терминдердің бірі заң саласындағы «коррупция» сөзінің баламасы ретінде қолданыста жүрген «сыбайлас жемқорлық» туынды түбірі.

Термин және терминология мәселесі туралы іргелі зерттеулер жүргізіп жүрген ғалым Ш. Құрманбайұлының және осы саладағы жас ғалым А.Ж. Құрманаеваның еңбектеріндегі «Халықаралық термин» атау сөзіне берілген анықтамасын келтіріп өтейік. Сонымен, «Халықаралық термин (интернационализм) – бірнеше ұлттардың тілдерінде қолданылып жүрген, ғылым тілінде кең тараған термин. Көбінесе латын, грек текті терминдер халықаралық термин мәртебесіне ие болған» [1, 493]. «Халықаралық термин – арғы тегі латын, грек сөздері негізінде пайда болған еуропа тілдерінің сөздері. Ол сөздер орыс тіліне еніп, орыс тілінің тілдік заңдары бойынша аздаған өзгерістерге түсіп, қалыптасып кеткен. Бұл сөздер қазақ тіліне (түркі тілдеріне) енген жағдайда, олар ешқандай өзгерістерге түспей, орыс тілінде қалай айтылса, солай айтылуы, қалай жазылса, солай жазылуы керек. Өйткені бұл сөздер дүниежүзі халықтарына ортақ сөздер» [2, 53].

Халқаралық терминдерді баламасыз өз қалпында қалдыруды қолдайтындар және ұлттық терминдердің қалыптасуын ойлайтындар болып екіге бөлінген ғалымдардың пікірлерінің қай-қайсы да орынсыз емес. Сондай даулы терминдердің бірі осы «Сыбайлас жемқорлық» ұғымы.

«Коррупция» терминінде латынша «*corruptio*» – параға жығу. гректік түбірінде «*katalysis*» – бұзу, ыдырату, тоздыру, жою мағынасы жатыр. Бұл мағыналардың ертеде латын, грек тілдерін пайдаланған халықтардың болмысы, танымы негізінде қалыптасқандығын да ескеруіміз керек. Қоғам дамыды. Қоғамдағы адамның болмысы да, танымы да өзгерді. Оны осы ұғымға берілген мына терминдер мен бүгінгі ғалымдардың зерттеулері барысында келтірген анықтамаларынан да көруге болады.

А.Б. Барихин авторлығымен 2004 жылы жарық көрген «Большой юридический энциклопедический словарь» атты сөздікте бұл терминге «(лат. *Corruptio* – подкуп) сращивание государственных структур со структурами преступного мира в сфере экономики, а тж. Продажность и подкуп политических и общественных деятелей, государственных чиновников» [3, 266].

Осы бағытта арнайы қазақ тілінде жазылған Е.О. Алаухановтың «Сыбайлас жемқорлықпен күрес: теория және практика» оқулығында терминге «Сыбайлас жемқорлық дегеніміз – мемлекеттік қызметкерлер, мемлекеттік функциялар орындауға уәкілетті адамдар, жеке сектордың басшылары өз қызмет бабын жеке басының баюы, басқа адамдардың мүддесі үшін пайдаланса қоғамды да, мемлекетті де бұзатын әлеуметтік құбылыс» [4, 175] деген анықтама берген.

Профессорлар Н.Дулатбеков пен Б.Сыздықтың «Тілі нақ, рухы ұлтқа жақ заңнамаға қалай, қайтіп қол жеткізуге болады?» деген ойбөлісінде де осы терминге қатысты пікірлерін төмендегіше білдіріпті: «Коррупцияны» «сыбайлас жемқорлық» деп жүрміз, ол онша орынды емес. «Сыбайластық» – бірлесіп жасалатын қылмыстардың бәріне тән сипат, белгі. «Жемқорлық» меншік құқығына қатысты пайдакүнемдік, пайдақорлық деген сөздерге мәндес (синоним). Жемқорлық – коррупцияның зардаптарының, оның жүзеге асу нысандарының бір түрі ғана. Негізгісі лауазымды тұлғаның, саяси және қоғам қайраткерлерінің мемлекет пен қоғам ісіне адал болмауы [5, 3].

«Сыбайлас жемқорлық» – коррупцияның мемлекеттік билік пен қоғамдық саяси жүйені ыдыратуға, әлсіретуге, қиратуға, бұзуға алып келетін аса қауіпті сипатын ашып бере алмайтын, оны өзге пайдақорлық сыбайлас қылмыстармен орынсыз шендестіруге, шатастыруға алып келетін, қате ұсынылған, бұрыс қолданылып жүрген термин. Біздің ойымызша, «сыбайлас жемқорлық» «коррупцияның» баламасы бола алмайды. Коррупциялы қоғам дегеніміз лауазымды тұлғасы сатылған, ниеті бұзылған, адалдығынан айныған, антынан аттаған, имандылық қалыбы тозған қоғам болса керек. Осы сипаттарға сай келетін термин табылуы тиіс. Әзірге дұрысы – сол күйінде, яғни «коррупция» деген халықаралық нұсқасында қалдыру керек» [6].

«Сыбайлас жемқорлық» – коррупцияның мемлекеттік билік пен қоғамдық саяси жүйені ыдыратуға, әлсіретуге, қиратуға, бұзуға алып келетін аса қауіпті сипатын ашып бере алмайды» деген пікірге де келісу оңай болмай отыр. Мәселен, сөздіктерде беріліп жүрген «Коррупция» – параға жығу, сатып алу мағынасын білдірген. Осы терминге берген ғалымдардың жоғарыдағы анықтамаларында бұл мағынаның аясы кеңіп, параға жығу, сатып алу деген мағыналар осы қылмыстың сараланған бір түрі ретінде сипатталатындығын бақылауға болады.

Ұғымның термин сөз болғанға дейінгі сөз ретінде қалыптасуы, алғашқы мағынасы, оның дамуы, сөзжасамдық қасиетіне, яғни бүгінгі талдау нысаны болып отырған туынды сөздердің негізі болатын Сыбайлас жемқорлық терминіне лингвистикалық талдау жасаумен бастағалы отырмыз.

Кез-келген сөз белгілі бір ұғымды бейнелейді. Көру, есту, дәм, иіс сезу сияқты сезім мүшелері мен ойлау қабілеті арқылы қалыптасқан ұғымды біз мағына арқылы түсінеміз. Сөздің қолданылу аясының ұлғаюына байланысты оның ұғымдық белгілерінің артуы болады. Тіл білімінде бұл құбылыс «сема» деп аталады. Сема дегеніміз – сөз мағынасының әрі қарай бөлшектеуге келмейтін ең кіші бөлшегі [7].

Мәселен «**сыбай**» сөзі төмендегідей 2 семадан тұрады. 1. жақын; 2. аралас-құралас. **Сыбай** сөзінің негізінде жасалған **сыбайлас** туынды түбір сөзі – **лас** сөзжасамдық жұрнағының негізінде синтетикалық тәсіл арқылы жасалған. Мысалы, **сыбай+лас=сыбайлас**. -лас (-лес) сөзжасамдық жұрнағы арқылы

жасалатын туынды сын есімдердің мағыналары жұрнақ жалғанатын негіздердің мазмұндарына сәйкес бірлестікті, теңдестікті, ұластықты, қарымдастықты, мерзімдестікті білдіреді.

Келесі кезекте жемқорлық сөзіне талдау жасайық. **Жемқор** туынды түбір сөзі мынадай семалардан тұрады. 1. жемге үйренген құс, мал; 2. жем тілегіш; 3. жегіш; 4. парақор, пара алғыш.

Жемқор сөзінің негізінде жасалған **жемқорлық** туынды түбір сөзі –**лық** сөзжасамдық жұрнағының негізінде синтетикалық тәсіл арқылы жасалған. Мысалы, жемқор+лық=жемқорлық. -лық сөзжасамдық жұрнағы бірқатар туынды зат есімдерге жалғанып, олардан кәсіп түрімен, мамандықпен, адамның бірдемеге деген икем-білімімен байланысты туынды зат есімдер жасайды. Жемқорлық сөзінің мағыналық құрамындағы семалардың қалыптасуына жемқор сөзінің мағыналық құрамындағы (жем тілегіш, жегіш, парақор, пара алғыш) деген семалары негіз болған.

Сөз мағынасының құрамына кіретін семалардың және оған жалғанатын сөзжасамдық жұрнақтардың сөзжасамдық мағынасының негізінде туынды сөздер жасалады. Яғни, сөз жасау барысында сөз құрамындағы семалардың барлығы түгелдей қатыса бермейді. Мәселен, Сыбайлас, жемқорлық сөздерінің алғашқы семаларының (Сыбайлас – шектес; қатарлас; көршілес. Жемқорлық - жемге үйренген құс, мал; жем тілегіш; жегіш) бұл терминнің сөзжасамдық мағынасына қатысы жоқ. «Коррупция» терминінің баламасы ретінде «сыбайлас жемқорлық» туынды сөзінің алынуына екі сөздің (сыбайлас, жемқорлық) мына семалары негіз болған:

1. ауыз жаласқан; 2. парақорлық.

Профессорлар Н.Дулатбеков пен Б.Сыздықтың «Тілі нақ, рухы ұлтқа жақ заңнамаға қалай, қайтіп қол жеткізуге болады?» деген ойбөлісінде «Негізгісі лауазымды тұлғаның, саяси және қоғам қайраткерлерінің мемлекет пен қоғам ісіне адал болмауы» [5] деген сипаттама бар. Яғни айналасындағылармен аузжаласып, жемқорлықпен айналысқан, парақор адамды біз қалай қоғам ісіне адал деп сипаттай аламыз. Әрі қарай талдайтын болсақ, осы ойбөлістегі мына пікірдегі «Коррупциялы қоғам дегеніміз лауазымды тұлғасы сатылған, ниеті бұзылған, адалдығынан айныған, антынан аттаған, имандылық қалыбы тозған қоғам болса керек» авторлардың санамалап көрсетіп отырған «лауазымды тұлғасы сатылған, ниеті бұзылған, адалдығынан айныған, антынан аттаған, имандылық қалыбы тозған» - деген адамның азғындық мінездерін жемқор адамның бойындағы қасиеттерге неге жатқызбасқа. Қоғамға адамдардың (лауазымды тұлға, саяси және қоғам қайраткерлері) заңсыз әрекеттері негізінде келтірілетін қылмыс зардаптарын сыбайлас жемқорлық деуге неге болмайды.

Сондықтан қазіргі заң саласында қолданылып жүрген «Сыбайлас жемқорлық» термині «Коррупция» ұғымының мағынасын толық аша алады. Бүгінгі таңда термин заңи мәтіндерде кеңінен қолданылып жүр. Термин

жасауда негізгі құрал ретінде пайдалануға болатын тілшілер жасаған терминнің негізгі қасиеттеріне, оларға қойылатын талаптарға да сәйкестігін байқаймыз.

Бүгінгі мақала жоғарыда лингвистикалық талдау жасалынған туынды түбір негізінде жасалған «Коррупционный, коррумпируванный, коррупционер, антикоррупционный, коррупциогенный» сөздердің қазақ мәтініндегі аудармасы жайында.

Әдістеме және зерттеу әдістері. Сонымен бүгінде әртүрлі басылымдарда, әсіресе БАҚ-та «Коррупция» терминімен түбірлес «Коррупционный, коррумпируванный, коррупционер, антикоррупционный, коррупциогенный» сөздерін ғалымдар, журналистер әртүрлі қолданып жүр. Осы туынды сөздердің баламаларын мәтін ішінде бірізді және тиімді қолдану қажет.

Сөзді тікелей түп нұсқада немесе/және аударма ретінде қолдануға болады. Кез келген сөзді, оның ішінде терминдерді түп нұсқада қолдануда аса қиындықтар жоқ. Мәселен, 1) **Сыбайлас жемқорлық тәуекелі** – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі [6]. 2) **Жемқорланған** байланыстар саласына полиция қызметкерлерінің де тартылатын кездері болады [8]. 3) Осы Заң **сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл** саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді және Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға бағытталған [6]. 4) «Білім, денсаулық сақтау және мемлекеттік сатып алулар саласы **сыбайлас жемқорлық** жасаудан көш бастап тұр. Соңғысына қатысты 18 қылмыстық іс қозғалды», - деп хабарлады А. Аманбаев. 5) «Транспаренси Интернешнл» ұйымының жүргізген мәліметтеріне қарағанда, Қазақстандағы **сыбайласқан жемқорлық** жылдан жылға өсіп келеді. Бұл жерде мемлекеттердің **жемқорлығын** анықтайтын басты нәрсе болып, тізімдегі орын ғана емес, индекс саны да есептеледі». Келтірілген мысалдар аударуды қажет етпейтін, қазақ тілді оқырман үшін түсінікті. Сыбайлас жемқорлық терминімен түбірлес сөздер бірде толық **сыбайласқан жемқорлық** бірде бір сыңары **жемқорлығын** түсіріліп қолданылған. Дегенмен, оқырман оның мағынасын түсініп тұр.

Барлық мәселе аударылған мәтінді оқудан басталады. Бүгінде аударма мәтіндердің құжат айналымындағы қолданысы жоғары. Және олардың екі тілдегі сәйкестілігі міндетті түрде сұралады. Аударма мәтіндегі сөйлем құрамындағы сөз санының тең болуы талаптардың бастысы. Тілдердің, біздің жағдайда орыс-қазақ тілдеріндегі аудармада екі тілдің өзіндік ерекшеліктерін түсіне тұрып жасандылыққа бару басым. Оған жоғарыда айтып кеткен аударма құрамындағы сөз санының тең болуы талабы себеп.

Жоғарыда берілген сөздердің ішінде екі сөз ғана ресми құжаттарда кездеседі. Олар: коррупционный риск - сыбайлас жемқорлық тәуекелі, антикоррупционные меры - сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар. Екі терминнің де теңдік сипаты сақталмай құқықтық актілердің мәтіндерінде

қолданылып жүр. Қалған сөздер мен сөз тіркестері (коррупцированные, коррупционер, коррупционерный, коррупционерность, коррупционерский) БАҚ жаңалықтар мен баяндама мәтіндерінде кездеседі.

Алғашқы екеуін аударуда қиындық байқалмайды. Себебі олардың терминдік мәні анықталған. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі. Осы Заң сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді және Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға бағытталған [7].

Талқылау мен бақылау. Келесі кезекте бүгінгі басылым беттеріндегі коррупцированные, коррупционер, коррупционерный, коррупционерность, коррупционерский туынды сөздеріне аударма жасаудағы тәжірибеге тоқталайық.

Аудармашылар: «А компании, которые устраивают обструкции или пытаются корруптировать судебные органы, действуют вразрез с принципами своей ответственности за уважение прав человека» -деген сөйлемдегі «пытаются корруптировать судебные органы» тіркесін «сот органдарын сыбайлас жемқорлықтандыруға итермелеу» немесе «сот органдарын сыбайласқан жемқорлыққа итермелеу» - деген нұсқаны ұсынады.

«Государственная безопасность – коррупцирование сектантами государственных служащих с целью сокрытия ими противоправных действий деструктивных организаций» - деген сөйлемдегі «коррупцирование сектантами государственных служащих» тіркесін «мемлекеттік қызметкерлерді сектанттармен сыбайластыру» немесе «мемлекеттік қызметкерлерді сектанттармен сыбайлас жемқорлыққа тарту».

Самый коррупцированный чиновник последних десятилетий – Мухаммед Сухарто, который возглавлял страну с 1967 по 1998 год. В КНР коррупцированный чиновник сел пожизненно. - деген сөйлемдердегі «коррупцированный чиновник» тіркесін «жемқор шенеунік» немесе «сыбайласа жемқорланған шенеунік».

Посмотреть трейлеры к фильму Коррупционер онлайн вы можете совершенно бесплатно в хорошем качестве. Поэтому важно определить уязвимые для коррупции сектора и повысить вероятность того, что коррупционер будет пойман на месте преступления и разоблачен - деген сөйлемдердегі «коррупционер» тіркесін «жемқор» немесе «сыбайлас жемқор».

Самые коррупцированные регионы назвали в АДГСПК (сыбайласа жемқорласқан өңірлер немесе сыбайлас жемқорлық деңгейі жоғары өңірлер). Самые коррупцированные президенты Америки (сыбайласқан жемқор президенттері немесе жемқор президенттері). Пять самых коррупцированных госорганов в Кыргызстане по версии Генпрокуратуры (сыбайласқан мемлекеттік органдар немесе сыбайласа жемқорланған органдар) деген сөйлемдердегі

коррупцированные сөзін осылай аударуды ұсынады.

Коррупциогенные факторы (сыбайлас жемқорлық деректері немесе сыбайлас жемқорлық тудырушы деректер), устанавливающие для правоприменителя необоснованно широкие пределы усмотрения или возможность необоснованного применения исключений из общих правил. Она отметила, что по итогам 8 месяцев самой коррупциогенной (сыбайлас жемқорланған немесе жемқорлы) оказалась сфера строительства. Здесь выявлено 157 коррупционных (сыбайлас жемқорлық) правонарушений деген сөйлемдердегі аударма осылай беріледі.

Украина доказала коррупционность контракта Путина и Тимошенко. Украина Путин және Тимошенко келісімшартының (сыбайлас жемқорлықты немесе сыбайласқан жемқорлығын) **екенін** дәлелдеді.

Антикоррупционный прокурор назвал попытку Саакашвили пройти тест на коррупционность пиаром. Региональных чиновников проверяют на коррупционность. Депутаты поручили проверить газовый контракт 2009 года на коррупционность деген сөйлемдердегі коррупционность сөзі барлық жағдайда сыбайлас жемқорлыққа деп аударуды ұсынады. Мысалы: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы прокурор Саакашвилидің сыбайлас жемқорлыққа сынақтама тапсыру талпынысын пиар деп атады. Өңірдің шенеуніктерін сыбайлас жемқорлыққа тексеруде. Депутаттар 2009 жылғы газ келісімшартын сыбайлас жемқорлыққа тексеруін тапсырды.

Осындай жағдайларда аудармаларда сөздердің орысша нұсқасы кейде баламасы бірнеше нұсқада беріліп жатады. 1) Сложность определения понятия **«коррупционный риск»** связана с исключительной динамичностью самого явления коррупции. **«Сыбайлас жемқорлық тәуекелі»** ұғымын анықтаудың күрделілігі сыбайлас жемқорлық құбылысының ерекше серпінділігімен байланысты.

Депутат назвал министерство сельского хозяйство Казахстана «Кормушкой для коррупцированных чиновников» и призвал министра подать в отставку. Депутат Қазақстан ауыл шаруашылығы министрлігін «сыбайласқан шенеуніктер үшін жемқор» деп атады және министрді отставкаға жіберуге шақырды.

Коррупцированные чиновники нанесли Киргизии ущерб почти на миллиард рублей. Сыбайлас жемқорлық жасаған шенеуніктер Қырғызстанға миллиард рубльге жуық шығын келтірген.

Высокопоставленный китайский коррупционер лишился всего и заплатил сверху. Жоғары лауазымды қытайлық сыбайлас жемқор бәрінен айрылды және үстеме төледі.

Антикоррупционная стратегия Республики Казахстан на 2015–2025 годы. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегия Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған.

Уход чиновников в бизнес будут проверять на коррупционность. Шенеуніктердің бизнеске кетуі сыбайласқан жемқорлыққа тексеріледі.

Современный этап развития системы государственных закупок Российской Федерации: «эффективность» аукциона и коррупционность конкурса. Ресей Федерациясының Мемлекеттік сатып алу жүйесін дамытудың қазіргі кезеңі: аукционның «тиімділігі» және конкурстың сыбайлас жемқорлық.

Нәтижелер. Бұл өз кезегінде аударманы оқуды, қабылдауды күрделендіреді. Оның арты заң мәтінінің орысшасын оқып, түсінумен аяқталып, қазақ тіліндегі мәтіннің сапасыздығы жайлы кері көзқарастарды қалыптастыруда. Кейбір аудармалар түп нұсқаның мәнін толық ашып тұрғанмен оның формалық жақтары сәйкес келмей жатады. Сол себепті аудармалардың тепе-теңдігі аутентичност редакцияланып жатады. Әдеби тіл стилдерінің ішінде ресми және ғылыми стилдерде жазылған құжат тілдерінің ерекшелігі де сол болса керек, неғұрлым мәтіндердегі әр сөздің өз орнында тұрып қолдануын талап етеді. Мәселен публицистикалық стилдегі мәтіндерде мағына ашылса жеткілікті деп есептеледі. Себебі ол стильдерде тілдік құралдар көбірек қолданылады. Ал біздің жағдайда ақпараттың нақты артық айшықтау сөздерінсіз түсініктілігі қажет.

Аудармашы емес маман үшін мәтін аудармасының сенімділігі түрліше сипатталады. Алғашқыларына - дәлдік, келесілеріне – тиімділік, ал енді біреулеріне осы қасиеттердің қандайда бір ара қатынасының үлесі маңызды. Яғни аудармашы емес мамандардың біреулері дәлме-дәл анықтылықты, ал енді біреулері қабылдаудың жеңілдігіне үмтылса, ал өзгелерге осының барлығының жиынтығы қажет. Жоғарыда келтірілген журналистердің мақалаларынан, қызметкерлердің пресс-релиздерінен алынған мысалдар осыған дәлел.

Қорытынды. Қазіргі қоғамда мемлекеттік тілдің қолданыс аясы аудармамен шектеліп тұрғаны белгілі. Нормативтік-құқықтық актілердің, бұйрықтар мен хаттамалардың көпшілігі орыс тілінде дайындалып, қазақшаға аударылады. Жуық арада мемлекеттік органдар аудармасыз қадам жасай алмайтыны да ащы шындық. Ендеше, мемлекет үшін сауатты, сапалы аударманың маңызы өте зор. Сауатты, сапалы аударма жасау - аударма тілінде туындаған басты мәселе. Сондықтан болашақ қызметтері жазумен байланысты мамандарға кәсіби қазақ, орыс, ағылшын тілдері курстарында аударма ісінің негіздері тақырыбына айтарлықтай көңіл бөлінуі керек. Яғни екі тілді еркін меңгерген, ісқағаздарын екі тілде де сауатты жазатын мамандар керек. Тілдің қыр-сырын еркін меңгермеген маман көпке түсінікті мәтін жасай алмайды. Қазіргі уақытта жоғары оқу орнында аударманың теориясы мен тәжірибесін оқыған бірді-екілі аудармашы мамандар ғана болуы мүмкін. Негізінен, журналистер, филологтар, мектептерде қазақ тілі мен әдебиетінен сабақ беретін мұғалімдер. Нақтылап айтсақ, қазақ тілінде жаза алатын, орыс тілін білетін әртүрлі мамандық иелері.

Әдебиеттер:

1. Құрманбайұлы Ш. Қазақ терминологиясы: зерттеулер, оқулық, сөздік, библиография. – Алматы: Сардар, 2014. – 926 б.
2. Құрманбаева А.Ж. Термин, терминжүйе және терминологиялық өріс ұғымдарының маңызды белгілері // Абай атындағы ҚазҰПУ-нің Хабаршысы, «Филология» сериясы. – 2018. – №3 (65). – 150-156 бб.
3. Барихин А.Б. Большой юридический энциклопедический словарь. –М.: Книжный мир, 2004. – 720 с.
4. Алауханов Е.О. Сыбайлас жемқорлықпен күрес: теория және практика. Оқулық. – Алматы: Заң әдебиеті, 2009. – 240 б.
5. Дулатбеков Н., Сыздық Б. Тілі нақ, рухы ұлтқа жақ заңнамаға қалай, қайтіп қол жетер? // Егемен Қазақстан. – 31 наурыз, 2010. – 5 б.
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасының Заңы. – 18 қараша, 2015. – № 410-V ҚРЗ.
7. Ысқақов А. Қазіргі қазақ тілі. –Алматы: Ана тілі, 1991. - 384 б.
8. Қазақ тілінің түсіндірмелі сөздігі /Жалпы редакциясын басқарған Т. Жанұзақов. – Алматы: Дайк-Пресс, 2008. – 968 б.
9. Атаханова Г.М. Меншікке қарсы қылмыстармен күресу тенденциясы. Оқу құралы. «КИЕ» лингвоелтану инновациялық орталығы ЖШС. – Алматы, 2013. – 90 б.
10. Кадырова Б.М., Ағалиева Н.Б., Жуманбаева Р.О. Қазақ тіліндегі әскери терминдердің лингвистикалық сипаты // Торайғыров университетінің хабаршысы. Филология сериясы. – 2022. – № 3. – Б. 75-86.
11. Ахмет А.Н., Құрманбайұлы Ш. Қазақ тіліндегі будан терминдердің жасалу жолдары // Торайғыров университетінің хабаршысы, Филология сериясы. – 2022. – № 4. – 40-45 бб.
12. Жұмағали А. Проблемы аутентичности уголовного законодательства Республики Казахстан на казахском и русском языках. // Материалы международно-практической конференции «Актуальные вопросы развития уголовного законодательства в рамках разработки нового уголовного кодекса РК». – Алматы: Орда, 2012. – 154 с.

Б.Р. ЕСИМСЕЙТОВ

Академия правоохранительных органов при Генеральной прокуратуре
Республики Казахстан, город Косшы, Казахстан.

**ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА СЛОВ ОБРАЗОВАННЫХ НА ОСНОВЕ ТЕРМИНА
КОРРУПЦИЯ**

Аннотация. Начало написания понятия коррупция в отечественной литературе можно было начать с 1970-х годов. Однако интенсивное применение этого понятия в обществе можно связать с признанием некоторых видов преступлений, рассматривавшихся в советском законодательстве как должностные преступления, коррупционными преступлениями.

Одним из наблюдений является то, что характеристики данного термина,

будь то на официальном языке или на государственном, выражаются в том, что это понятие употребляется в переводе с латинского слова «коррупция» на казахский язык в значении «подкуп», и дается описание определений и выводов, данных понятию в других странах.

Таким образом, «коррупция – это совокупное название преступлений, заключающееся в использовании лицом своих должностных полномочий и прав, связанных с деятельностью, в целях собственного обогащения против интересов государства, общества, а также отдельных лиц».

Сегодня термин широко используется в юридических текстах. Мы наблюдаем соответствие термина основным свойствам, предъявляемым к ним требованиям, созданным корреспондентами, которые могут быть использованы в качестве основных средств при создании термина.

В статье анализируются проблемы перевода слов, построенных на основе термина «коррупция», с помощью конкретных примеров.

Ключевые слова: Коррупция, лингвистический анализ, термин, юридический термин, проблема перевода.

B.R. YESSIMSEITOV

Academy of law enforcement agencies under the Prosecutor General's Office of the Republic of Kazakhstan, Kosshy, Kazakhstan

PROBLEMS OF TRANSLATION OF WORDS BASED ON THE TERM CORRUPTION

Annotation. Probably, the beginning of writing the concept of corruption in Russian literature can be traced back to the 1970s. However, the intensive use of this concept in society can be attributed to the recognition of corruption crimes as some types of crimes that were considered official crimes in Soviet legislation.

One observation is that the characteristics given to this term, whether in the official language or in the state language, indicate that this concept is used from the Latin word «corruption» in the sense of «bribery», and the concept is characterized by definitions and conclusions given in other countries.

Thus, «corruption is the aggregate name of crimes that consist in the use of a person's official powers and rights related to his / her activities for the purpose of his / her personal enrichment against the interests of the state, society, and individuals».

Today, the term law is widely used in texts. We can see that the basic properties of the term created by journalists, which can be used as the main tool in creating a term, also correspond to the requirements imposed on them.

The author analyzes the problems of translating words created on the basis of the term «corruption» in the article, giving specific examples.

Keywords: corruption, linguistic analysis, term, legal term, translation problem.

References

1. Qurmanbauly Sh. Qazaq terminologiasy: zertteýler, oqýlyq, sózdik, bibliografiya. Almaty: «Sardar», 2014. - 928+16 japsyrma bet.
2. Qurmanaeva A.J. Termin, terminjúie jáne terminologualyq óris uǵymdarınyń mańyzdy belgileri // Abai atyndaǵy QazUPÝ-niń Habarshysy, «Filologıa» serıasy. - 2018. - №3 (65). – 150-156 bb.
3. Barıhın A.B. Bolshoi úyridicheskiı entsiklopedicheskiı slovar. –M.: Knıjnyı mir, 2004. 720 s.
4. Alayıhanov E.O. «Sybailas jemqorlyqpen kúres: teoriya jáne praktika: Oqýlyq, - Almaty: Zan ádebieti, 2009. -240 b.
5. Dýlatbekov N., Syzdyq B. Tili naq, rýhy ultqa jaq zańnamaǵa qalaı, qatıp qol jeter? // Egemen Qazaqstan. – 31 naýрыз, 2010. – 5 b.
6. Sybailas jemqorlyqqa qarsy is-qımyl týraly Qazaqstan Respublikasynyń Zańy 2015 jylǵy 18 qarashadaǵy № 410-V QRZ.
7. Ysqaqov A. Qazirgi qazaq tili. –Almaty: Ana tili, 1991. -384 b. Qazaq tiliniń túsindirmeli sózdigi /Jalpy redaktsıasyn basqarǵan T. Januzaqov. – Almaty: Daik-Press, 2008. – 968 b.
8. Atahanova G.M. Menshikke qarsy qylmystarmen kúresý tendentsıasy. Oqý quraly. «KIE» lingvoeltanı innovatsıalyq ortalyǵy JShS. – Almaty, 2013. – 90 b.
9. Kadyrova B.M., Agalieva N.B., Jýmanbaeva R.O. Qazaq tilindegi áskerı terminderdiń lingvistikalyq sıpaty // Toraıǵyrov úniversitetiniń habarshysy. Filologualyq serıa. – 2022. – №3. – B. 75-86.
10. Ahmet A.N., Qurmanbauly Sh. Qazaq tilindegi býdan terminderdiń jasalı joldary // Toraıǵyrov úniversitetiniń habarshysy. Filologualyq serıa. – 2022. –№ 4. – B. 40-45.
11. Jumaǵalı A. Problemy aýtentichnosti ýgolovnogo zakonodatelstva Respubliki Kazahstan na kazahskom i rýsskom ıazykah. Materialy mejdýnarodno-prakticheskoı konferentsı «Aktýalnye voprosy razvıtıa ýgolovnogo zakonodatelstva v ramkah razrabotki novogo ýgolovnogo kodeksa RK» (Almaty, 20 sentıabria 2012 goda).

Автор туралы мәлімет:

Есімсейтов Бауыржан Рақымжанұлы – филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, әділет кеңесшісі, Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасы жанындағы Құқық қорғау органдары академиясының доценті, Қосшы, Қазақстан.

Есимсейтов Бауыржан Рахымжанович – кандидат филологических наук, ассоциированный профессор, советник юстиции, доцент Академии правоохранительных органов при Генеральной прокуратуре Республики Казахстан, Косшы, Казахстан.

Yessimseitov Baurzhan Rakhymzhanovich – candidate of philology science, associated professor, counselor of justice, associated professor Academy of law enforcement agencies under General prosecutor office of the Republic of Kazakhstan, Kosshy, Kazakhstan.